

Handledning

Jag har sedan 1990 erbjudit och bedrivit handledning företrädesvis inom olika typer av verksamheter där människor hjälper människor. Uppdragsgivare har varit socialförvaltningar, skolor, äldreomsorg och omsorgsverksamhet inom en rad kommuner. Dessutom har de funnits inom sjukvård, kriminalvård och både privata och offentliga behandlingsinstitutioner. Deltagare har varit personal i direktkontakt med brukarna men även personer i chefsställning.

Idag har jag ramavtal med Migrationsverket och Katrineholms kommun samt ett antal avtal med kommuner, landsting och behandlingshem.

Ensam klarar knappast någon av att förhålla sig till det människovårdande arbetets utmaningar på bra sätt. Man behöver stöd i organisationen som helhet såväl som hos arbetsledning och kollegor. Handledningen kan här vara ett, men bara ett, sammanhang där den enskilde medarbetaren kan få vägledning och möjlighet att lyfta känslor och tankar som väckts i arbetet. Handledning är personalvård såväl som fortbildning, då spegling och reflektion syftar till att hjälpa medarbetaren att utveckla sin personliga yrkesteorier. Hur vill jag arbeta och hur förhåller jag mig till arbetet och de krav och utmaningar som ställs på mig i det? Kunskap är erfarenhet som man fått möjlighet att reflektera över.

Handledningen ska tillåta att alla sidor av arbetet berörs. Ibland talas det om individ-, ärende- eller organisationsinriktad handledning men allt hänger oupplösligt samman. Hur jag som yrkesperson mår, känner, tänker och handlar påverkar och påverkas av arbetsuppgifterna och de ärenden som jag har att ta hand om, samtidigt som allt är avhängigt det sammanhang som mötet mellan mig och andra sker i. Jag själv är samtidigt en del av och medskapare av sammanhanget.

Jag själv som yrkesperson

I ett arbete med många svåra överväganden och ställningstaganden är det viktigt att jag både för min egen skull och för att kunna utföra uppgifterna på ett bra sätt ges möjlighet att reflektera över mig själv i förhållande till arbetet. För att utvecklas behöver jag sedd och bekräftad både i det som duger och det som behöver utvecklas. Handledningen syftar här främst till att hjälpa medarbetaren att i sig själv finna en fast grund att stå på, såväl känslor- som tankemässigt.

Ärendet

Förutom i de resonemang som förs med arbetsledning och kollegor kan medarbetaren i handledningen ges möjlighet att få nya infallsvinklar och finna alternativa vägar i arbetet med de ärenden och situationer man ställs inför och har att ta hand om. Här finns utrymme för att förmedla såväl teori som kunskap som kommer ur den praktiska erfarenheten hos handledare och deltagare. Det är långt ifrån alltid handledaren som har de klokaste och mest användbara idéerna. Om medarbetaren har fått reflektera över situationen och funnit sin känslor- och tankemässiga grund så vet denne ofta själv hur ärendet ska hanteras.

Sammanhanget

Organisation, arbetsledning och kollegor påverkar mycket hur jag fungerar som yrkesperson och anger ramarna för de ärenden jag har att hantera i arbetet. KASAM – Känsla av sammanhang – anses som viktigt för att man ska fungera väl. Begreppet innehåller delarna begriplighet, hanterbarhet och meningsfullhet inför de situationer man befinner sig i. Relationer och arbetsklimat är viktigt och berörs ofta i handledning. Arbetsledning och handledning berör och kompletterar varandra. Därför är det viktigt att arbetsledningen och handledning känner sig komfortabla i förhållande till varandra och att arbetsledningen känner att den kan sanktionera handledningen inför deltagarna. Ibland kan det även vara bra att arbetsledaren deltar i handledningen.

Direkthandledning är en form som liknar konsultation men som har ett delvis annat syfte. I handledning är det alltid den handleddes utvecklingsbehov som är i fokus. I direkthandledningen tar man hjälp av den inbjudna brukaren för att lära sig av denne kring vad som behövs för att hjälpen ska nå fram.

Handledning för mig kan alltså ske i många olika sammanhang och i många olika former. Hur det blir bestäms i den gemensamma process som vi hamnar i - jag och deltagarna i handledningsgruppen.